

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (Μάρτιος 2007)

Συγγραφέας: ΝΙΚΟΣ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗΣ

Οι δυσμενείς επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος, σε συνδυασμό με την ενεργειακή εξάρτηση από συμβατικές πηγές ενέργειας, οδήγησαν την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει πρόσφατα νέες επείγουσες πρωτοβουλίες. Στο τελευταίο εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, οι Ευρωπαίοι ηγέτες πρόταξαν την ανάγκη προστασίας του κλίματος και τόνισαν τη σημασία μίας διεθνούς συλλογικής δράσης, προκειμένου να υπάρξει παγκόσμια αντιμετώπιση της ραγδαίας επιδείνωσης των κλιματικών αλλαγών.

Στα τέλη του 2007 θα ξεκινήσει η Διεθνής Διάσκεψη του ΟΗΕ για το κλίμα. Η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων εντός του 2009 θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα μια παγκόσμια και συνολική συμφωνία για τη μετά το 2012 περίοδο, η οποία θα στηρίζεται στη δομή του Πρωτοκόλλου του Κιότο, υιοθετώντας όμως περισσότερο φιλόδοξους στόχους. Στο επίκεντρο της νέας διεθνούς αυτής συμφωνίας βρίσκεται ασφαλώς η περαιτέρω μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πιστεύει ότι οι ανεπτυγμένες χώρες θα πρέπει να ηγηθούν αποφασιστικά της νέας αυτής προσπάθειας, δεσμευόμενες να μειώσουν τις οικείες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) κατά 30% περίπου έως το 2020, με στόχο τη συλλογική μείωση των εκπομπών τους κατά 60% έως 80% έως το 2050 σε σχέση με τις αντίστοιχες του 1990. Εν προκειμένω, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε το στόχο για μείωση κατά 30% έως το 2020, υπό τον όρο, ότι και οι άλλες ανεπτυγμένες χώρες θα δεσμευθούν για ανάλογες μειώσεις, ενώ οι πιο προηγμένες οικονομικά αναπτυσσόμενες χώρες θα συμβάλουν ανάλογα με τις ευθύνες τους και τις αντίστοιχες δυνατότητές τους.

Ανεξάρτητα όμως από τη σύναψη μίας νέας παγκόσμιας συνολικής συμφωνίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεσμεύτηκε ότι, έως ότου επιτευχθεί μία τέτοια συμφωνία, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα προχωρήσει μονομερώς στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% τουλάχιστον έως το 2020.

Είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι οι ΗΠΑ έχουν πρώτη στη ευθύνη στη δημιουργία του φαινομένου του θερμοκηπίου, αλλά και οι ταχέως αναπτυσσόμενες χώρες, όπως η Κίνα και η Ινδία, έχουν επίσης ένα αυξανόμενο μερίδιο στις παγκόσμιες εκπομπές αερίων. Συνεπώς, οι χώρες αυτές επιβάλλεται να συμβάλουν στη νέα παγκόσμια συμφωνία, ξεπερνώντας τους φόβους ότι αυτό θα έχει συνέπειες στην οικονομική τους ανάπτυξη. Η Ευρώπη είναι πρόθυμη να συνεχίσει και να ενισχύσει περαιτέρω τη στήριξη που παρέχει στις αναπτυσσόμενες χώρες για να προσαρμοσθούν στις διαρθρωτικές αλλαγές που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών.

Η υπερθέρμανση του πλανήτη -προβλέπεται αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας έως και 5 βαθμούς έως το 2050-, σε συνδυασμό με την ανάγκη εξασφάλισης ενεργειακού εφοδιασμού, καθιστά ζωτικότερη για την Ευρωπαϊκή Ένωση την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης ενεργειακής πολιτικής που να περιλαμβάνει δράση τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κρατών-μελών.

Η ενεργειακή εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξακολουθεί να αυξάνεται συνεχώς. Η Ένωση καλύπτει σήμερα τις ενεργειακές της ανάγκες σε ποσοστό 50% από εισαγόμενα προϊόντα και προβλέπεται ότι, αν δεν καταβληθεί καμία προσπάθεια, το ποσοστό αυτό θα αυξηθεί σε 70% κατά τις επόμενες δεκαετίες.

Στην πρόσφατη Σύνοδο Κορυφής, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε ένα συνολικό ενεργειακό πρόγραμμα δράσης για την περίοδο 2007-2009, που θα αποτελέσει ορόσημο στη διαμόρφωση μιας ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη, αλλά και εφαλτήριο για περαιτέρω δράσεις. Υπό το πρίσμα της ολοκληρωμένης προσέγγισης της κλιματικής και ενεργειακής πολιτικής, το πρόγραμμα καθορίζει ποσοτικούς στόχους σχετικά με την ενεργειακή απόδοση, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τη χρήση βιοκαυσίμων και στοχεύει στην κατάρτιση ενός ευρωπαϊκού στρατηγικού προγράμματος νέων ενεργειακών τεχνολογιών.

Βασικός στόχος είναι καταρχάς η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης κατά 20% μέχρι το 2020. Τα κράτη-μέλη πρέπει να ενισχύσουν γι' αυτό τα εθνικά τους σχέδια στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, μέσω μεταξύ άλλων ενεργειακά αποδοτικότερων μεταφορών, λιγότερο ενεργοβόρων ηλεκτρικών συσκευών, εξοικονόμηση ενέργειας

στα κτίρια, καθώς και μέσω μίας ενεργειακά αποδοτικότερης συμπεριφοράς των καταναλωτών.

Βασική προτεραιότητα δίνεται επίσης στην ανάπτυξη σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αποτελεί δεσμευτικό στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2020, το 20% της συνολικής ενεργειακής κατανάλωσης να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενώ το μερίδιο των βιοκαυσίμων στη συνολική κατανάλωση πετρελαίου και ντίζελ για τις μεταφορές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης να φτάσει το 10%. Ο δεσμευτικός χαρακτήρας αυτού του στόχου είναι πρόσφορος, υπό την προϋπόθεση, ότι η παραγωγή των βιοκαυσίμων είναι βιώσιμη για το περιβάλλον και ότι μπορούν να διατεθούν στο εμπόριο βιοκαύσιμα δεύτερης γενεάς.

Από το συνολικό στόχο του 20% για τις ανανεώσιμες ενέργειες θα μπορούσαν να εξαχθούν διαφοροποιημένοι εθνικοί στόχοι βάσει δίκαιης και κατάλληλης κατανομής μεταξύ των κρατών-μελών που θα λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές αφετηρίες και δυνατότητές τους, συμπεριλαμβανομένου του σημερινού επιπέδου ανανεώσιμων ενεργειών. Ωστόσο, η χώρα μας, την οποία η φύση προίκισε απλόχερα με δύο από τα βασικά στοιχεία που απαιτούνται για την παραγωγή εναλλακτικών μορφών ενέργειας, τον ήλιο και τον άνεμο, θα πρέπει να πρωταγωνιστήσει στην προσπάθεια αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ» στις 24-25 Μαρτίου 2007, σ. 46.